Выходить у Львовѣ що дня (кромъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Адміністрація и Експедиція подъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Франціщканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованй.

Рекламаціи неопечатанй вольнй вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои".

Предплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Газеты Львôвскои" и въ ц. к. Староствахъ на провинціи
на цѣлый рокъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рокъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 184. Недѣля 18 (30) Серпня 1891. Рокъ I.

До ситуаціи.

Вôдъ якогось часу почала праса заграницчна, мимо того, що после погляду найлѣпшихъ знатоковъ політичныхъ знаходимо ся середъ глубокого мира, говорити досить голосно о войнѣ и можливости еи несподѣваного выбуху. Де причина того, годѣ знати. Однй покликують ся на слова цѣсаря Вільгельма, котрый сказавъ въ Мерзебурзѣ на пирѣ, що „коли выбухне несподѣвано война, то не зъ нашои вины", другй знову доказують, що двѣ монархинѣ репрезентують въ теперѣшну пору той небезпечный елементъ военный. Nat. Ztg., обговорюючи теперѣшне положенє европейске, каже, що „королева даньска Людвика, маюча теперь 74 лѣтъ, а мимо того пôдъ взглядомъ политичнымъ рухлива и свѣдома цѣли" и цариця россійска, котра якъ разъ теперь прибула зъ царемъ Александромъ III до Фредериксборґу, репрезентують стремленя военнй, бо спеціяльный орґанъ королевои „Nat. Tidende" повторивъ, зъ впадаючимъ въ очи поспѣхомъ, дивну кореспонденцію зъ Копенгаґи, выдрукувану въ „Indep. Belge". Въ кореспонденціи тôй доказувавъ авторъ, що царь хоче пôдписати союзъ зъ Францією ажь по парадѣ зъ королевою даньскою, котрои розумъ політичный высоко цѣнить, а также мае на оцѣ втягнути до того союза и Данію зô взгляду на даньскй порты военнй. Въ Даніи — каже авторъ — есть вправдѣ бажанє, щобы Данія позôстала неутральною, але зъ другои стороны и не треба доказу на то, що симпатіи Даніи стоять по сторонѣ Россіи и Франціи и що Копенгаґа не есть зовсѣмъ тою точкою, въ котрôй можна бы щось дѣлати противъ царя.

Nat. Ztg. Додае вôдъ себе, що въ Даніи нѣхто не думае о неутральности, а на доказъ того наводить згадана ґазета бесѣду міністра войны Банзона, выголошену дня 16 с. м. въ Свенборґу. Міністеръ сказавъ, що значѣнє крѣпости Копенгаґи лежить въ тôмъ, що она може продовжити войну доти, доки не знайдуть ся приятелѣ, котрй будуть мати интересъ въ пôддержаню даньскои державы.

Подôбно доносить и петербурскій кореспондентъ до Köln. Ztg. Вôнъ каже такъ: въ добре поинформованыхъ кругахъ дворскихъ розказують яко фактъ, що цариця дала ся вповнѣ позыскати для гадки якъ найтѣснѣйшого зближеня ся Россіи до Франціи и що она найбôльше причинила ся до того, щобы и царя наклонити до сеи гадки. Въ справѣ сѣй вôдогравъ велику ролю россійскій амбасадоръ въ Парижи, Моренгаймъ. Вôнъ — такъ розказують — старавъ ся пôдчасъ переговорôвъ вплывати бôльше на княгиню зъ даньскои родины, якъ на царицю и завѣрявъ въ имени французского правительства, що колибъ Россія помогла Франціи закôнчити щасливо войну зъ Нѣмеччиною, то Данія дôстала бы назадъ князѣвство Шлесвикъ. Царици сподобалась та гадка, що она черезъ вплывъ на царя буде могла зробити щось для своеи давнои и теперѣшнои вôтчины. Покликанє бар. Моренгайма, коротко передъ выѣздомъ царя до Даніи, мало бути въ звязи зъ тыми переговорами.

Неменшу цѣкаву, хочь также дуже загадочнои вартости, вѣсть принесли „Nar. Listy" зъ Бѣлграду. До сербскои столицѣ мала именно наспѣти вѣсть зъ Константинополя, що Россія, видячи, що не може нѣякъ вôдобрати вôдъ Туреччины свого довгу зъ 1877 р. въ сумѣ $2^1/_2$ міліона рублѣвъ зробила султанови предложенє, щобы вôнъ за ту суму вôдступивъ Россіи полудневу часть новобазарского санджаку. Колибъ Туреччина на то предложенє пристала, то царь позыскану область роздѣливъ бы по половинѣ межи Сербію и Чорногору, черезъ що и обѣ згаданй державы зближились бы до себе и Австрія мала бы заперту дорогу на балканьскій пôвостровъ.

Въ однôмъ рядѣ зъ повысшими вѣстями стоять и жалѣ та погрозы россійскихъ ґазетъ, котрымъ то дуже не до вподобы, що босяньско-герцеґовиньскй войска мають взяти участь въ цѣсарскихъ маневрахъ а вôдтакъ останутъ ся на якійсь часъ залогою въ Австро-Угорщинѣ. „Петерб. Вѣдом." и „Нов. Врем." называють се нарушенемъ берлиньскои угоды и кажуть, що Россія повинна бы властиво противъ того запротестувати. У Вѣдни — каже „Новое Время" — чекають очевидно на то, щобы Россія запротестувала, бо тамъ хотѣли бы зновъ выдобути на верхъ босяньско-герцеґовиньске пытанє. О добровôльнôмъ вôдданю тыхъ провінцій тамъ и не думають, але доки тй краѣ не прилученй формально, доти немае тамъ Австрія рѣшучого вплыву. Моглобы легко прийти до якогось конфлікту зъ Туреччиною, а то вже само спонукуе Австрію порушити то пытанє. Выдвигненє того пытаня на верхъ заострило бы знову балканьску справу и зашкодило бы мирови. До такои роботы не приложить Россія руки; она не буде пôдносити ненормальный станъ Босны,

5

Чародѣйный кафтанъ.

Оповѣданє Кольомана Міксата.

Ся смѣлôсть подобалась Кечкеметцямъ и вага перехилилась въ користь Максима.

— Отъ то вамъ буде разъ чоловѣкъ! Той не дасть себе за нôсъ водити. Тожь то досоливъ еффендіому. Такого начальника у насъ ще не було.

И вôдъ сего часу стали всѣ пильно на него споглядати, що то зъ него буде. И дѣйстно, кождый день принѣсъ для мѣщанъ щось о нѣмъ цѣкавого. Пôйшла чутка, що старшій начальникъ покликавъ до себе золотаря Ивана Бальоґа и славного золотаря Венцля Вальтера, що зайшовъ бувъ сюды зъ Кронштадту, та велѣвъ имъ робити батôгъ, котрого бичиско мало бути зъ самого золота, выложене топазами и смараґдами та другимъ дорогимъ камѣнемъ, а вôдтакъ фокошь[1]) філіґрановои роботы, котрого палиця мала бути также зъ золота а его пôхва зъ самого срѣбла. Вôнъ ще наказавъ имъ, щобы не робили зъ дня ночи, але противно, най ще и ночами роблять, абы лишь все чимъ скорше було готове. Тй дорогоцѣннй рѣчи мали коштовати кругло оденъ міліонъ. (Ба, хибажь то мѣсто мае грошѣ на такй рѣчи?) Другои недѣлѣ перешукали начальникъ и ще два раднй зъ нимъ усѣ крамы и закупили всѣ ленты въ народныхъ барвахъ а вôдтакъ поѣхали мѣскою чвôркою на „Сікру". Сікра то кечкеметска Сагара. Цѣле море пѣску. Теперь вже внуки позасаджували на нѣй дерева, а тогды бувъ тамъ ще пѣсокъ, що пересувавъ ся высокими и бурливыми филями пôсля вподобы зъ одного мѣсця на друге. Доокола на безконечнôмъ просторѣ не було нѣ воды нѣ ростины; сонце кидало бѣле якъ лілія свѣтло на міліярды маленькихъ зеренець пѣску котрй лишь миготѣли передъ очима, якъ колибъ тысячѣ вѣникôвъ ними гонило, або якъ колибъ промѣнє сонця лишь на нихъ порушало ся и по нихъ скакало. Анѣ слѣду, щобы тамъ була якась звѣрина або якесь живе сотворѣнє. На тôмъ куснику землѣ не може удержатись навѣть мала кертиця, бо земля тамъ якъ бы лишь на попасъ ставала. Годѣ тамъ кому усидѣти, бо и земля не хоче тамъ тихо сидѣти. Тажь прецѣ и кертиця любить вернути назадъ до своеи норы, хочь иногдѣ выйде зъ неи. Або и хто хотѣвъ бы хочь бы лишь назначити якій горбикъ пѣсковый, то зъ него завтра и слѣду не найде. Горбы тутъ пересувають ся якъ тй пройдисвѣты, на однôмъ мѣсци щезають а выступають на другôмъ... Тутъ глухо и пусто якъ въ могилѣ. Лишь часомъ въ горѣ у воздусѣ защебече яка ластôвка, котрôй иногдѣ и туды полетѣти забагне ся. Далеко, дуже далеко, чути, що вôдзывае ся пара дикихъ качокъ. Тамъ десь есть якась охаба. Коли сонце сходить, то оно добуваесь десь зъ пѣску, а вечеромъ зновъ десь въ пѣсокъ западае. А й сонце само выглядае якъ свѣтячій горбикъ пѣсковый, котрого золотый пѣсокъ спадае десь зъ горы на сѣру одностайну землю. Довго, довго треба ити ажь мимоволѣ вырвесь зъ устъ окликъ радости. Теперь вже десь не далеко до воды. Межи карловатыми вербами ве ся наша романтична Тиса. На лѣво бѣлѣесь мала хатина. Поза нею пôднимають ся розкôшнй вербы и колише ся очеретъ.

Старшій начальникъ интересувавъ ся житемъ въ пустахъ;[1]) вôнъ все по черзѣ оглядавъ. Вôдтакъ приказавъ вôнъ пастухамъ вôдъ волôвъ и коней, що вôдъ нинѣ за чотири недѣлѣ мусять станути передъ ратушемъ до всходôвъ сонця сто бѣлыхъ волôвъ зъ великими рогами и пятьдесять найкрасшихъ оґерôвъ, въ котрыхъ гривы мають бути позаплѣтанй ленты о народныхъ барвахъ. А и на рогахъ волôвъ мають повѣвати національнй ленты. Розпоряджене то не удержалось въ тайнѣ, скоро лишь панове тй вернули домôвъ, а колибъ тогдѣ въ Кечкеметѣ выходила була яка газета, то редакторъ мôгъ бы ще бувъ помѣсти ту вѣсть въ новинкахъ. А такъ говорили мѣщане лишь при склянкахъ зъ виномъ: „Золотый фокошь!" Волы та конѣ зъ лентами въ національныхъ

[1]) Мадярскій топорець.

[1]) Пуста - угорскій степъ.

бо для неи теперѣшне пытанє не єсть такъ дуже невыгôдне.

Коли теперь зберемо всѣ ти̂ факты и други̂ имъ подôбни̂, та застановимось надъ тымъ, чи єсть теперь яка причина говорити о небезпечности ситуаціи, то мусимо признати, що тои причины нема, а хочь вôдзываютъ ся якись непокоячи̂ голосы, хочь бы таки̂, якъ въ тôй инспированôй брошурѣ, про котру на иншôмъ мѣсци говоримо, то все таки не походятъ они зъ фактичного стану рѣчей, а суть радше лишь выплывомъ переполоханои фантазіи або наслѣдкомъ комбінацій політичныхъ, робленыхъ безъ всякои реальнои пôдставы.

Галицке „общерусске єдинство языкове“.

(Дальше.)

Авторъ не входить въ причины, що спонукало Дѣдицкого оголосити звѣстну проґраму зъ 1866 р. а обмежуєсь лишь на саму идею „языкового єдинства“ и каже дальше такъ:

Дѣдицкій, видячи, що не йде зъ мовою „высшого слога“, замѣсть завернутись до народнои, пôдлѣзъ ще о оденъ щебель высше, до „совершеньства“, бо ажь до языка „россійского“, а за нимъ пôйшла и интеліґенція (хочь не вся) рада, що таки разъ знайшла то, чого шукала,— ажь теперь знайшла свôй „літературный“ языкъ, котрого не треба вже бôльше образувати, нѣ трудитись надъ нимъ, бо вôнъ прийшовъ готовый „почтою“ зъ Россіи и лише только зъ нимъ труду, щобы „въ одинъ часъ“ (въ одну годину) єго вывчитись. За голосомъ и програмою Дѣдицкого пôйшовъ и загалъ интеліґенціи якъ за своимъ провôдникомъ.

„Общерусска идея“ — то немовь та красавичка, про котру люде дещо говорили, но єи не знали, ажь доки она не появилась на балю и не пôдбила всѣхъ сердець, — она приѣхала зъ пôвночи. Дѣдицкій впровадивъ єи на галицку салю и она вôдъ разу очарувала и завернула головы навѣть бôльшôй части старыхъ, поважныхъ патріотôвъ зъ 1848 року — всѣ горнулись до неи, величали, славили и думали, що она — то одно наше спасеніє. Не пôддались ѣй тôлько одни̂ народовцѣ або украинцѣ, — ихъ она не змогла очарувати нѣ задурити, и они розпочали зъ нею довгу борбу, тяжку борбу. Не сподобалась она такожь и деякимъ другимъ Русинамъ, но си̂ боялись плысти противъ воды, ити противъ загалу и запротестувати, а самъ людъ не вôдзывавъ ся, бо не знавъ и не розумѣвъ, що задумала єго интеліґенція, — она єго про се й не пытала. Обожателѣ идеи „єдинства“ кинули „анаѳему“ на украинцѣвъ за непокôрность и выключили ихъ зъ „Русскои Рады“ и зъ „Народного Дому“ та „Ставропигіи“ — та се народовцямъ вийшло въ науку, — они зачали орґанізуватись. Зъ того часу пôйшло у Русинôвъ въ звычай писати слово „рускій“ трояко. Хто писавъ „русскій“ зъ двома „с“ — той уважавъ ся твердымъ патріотомъ, єму стояли отворомъ и „Народный Домъ“ и „Ставропигія“ и „Русская Рада“ вôнъ мôгъ выйти и на „батька Руси“; хто писавъ рускій однымъ „с“, — той мôгъ бути патріотомъ, називавъ ся звычайно австрійскимъ „галицкимъ Русиномъ“, католикомъ, єму вступъ до рускихъ институцій ще не бувъ збороненый, — хтожь писавъ зъ украиньска руській — того называли „козакомъ“, „хлопоманомъ“, „украинцемъ“ або й „полонофіломъ“ и вôдганяли єго безпощадно. Исповѣдники „єдинства“ не хотѣли вже теперь нѣчо й чути про Украину, зъ ними потягнули и т. зв. „галицки̂ Русины“ „партією антинародною“. „Общерусска“ идея пôйшла горою... Якійжь выказала она поступы вôдъ часу, коли єи проголошено въ „Словѣ“ 1866 року?

Зъ того часу минуло 25 лѣтъ — часъ бы святкувати 25-лѣтный ювілей сеи идеи „єдинства“, що намъ 25 лѣтъ головы морочить, — а я виджу, що Русины, котри̂ єи такъ радо повитали, до теперь ще не выповнили основнои точки проґрамы зъ 1866 року — не вывчились доси свого „літературного языка“. Може хто заперечити, то скажу отверто и рѣшучо, що Русины, котри̂ до „общерусского єдинства“ признаютъ ся и задля россійского языка погордили своимъ рôднымъ, — ще до нинѣ за 25 лѣтъ не научились по великорусски нѣ писати, нѣ говорити, — хочь, по думцѣ Дѣдицкого, могли зробити се такъ легко, — бо лише „въ одинъ часъ“, за одну годину! Отже не знати, зъ чимъ ювілей и святкувати!

Правда, може хто замѣтити, що украинцѣ (народовцѣ) стали тому на завадѣ и не допустили „общерусского“ языка нѣ до школъ, нѣ до книжокъ школьныхъ, а ще й друкували и ширили книжки на народнôмъ „нарѣчю“. Правда, украинцѣ завинили, они прогрѣшились тяжко супротивъ идеи „общерусского єдинства“ — завзято єи поборювали, алежь позвольте: Єсли якогось языка можна научитись „въ одинъ часъ“, то за 25 лѣтъ можна вже було єго и по за школою научитись, а таки не навчились! Правда, украинцѣ при укладѣ науковыхъ пôдручникôвъ для рускои ґімназіи завели не „общерусскій“ языкъ, а народный, чи такъ званый „исковерканый“, але се не вадило, бо „воспитанники бурсы Народного Дома“ ходили до нѣмецкои ґімназіи. Впрочôмъ патріоты „твердого закала“ непохитно стояли при идеи „єдинства“ и проганяли зъ свого дому всяку народну украиньску літературу зъ Шевченкомъ попереду, а попалась имъ або ихъ дочцѣ припадкомъ яка книжка, выдана украинцями, а ще фонетикою, — то кидали нею безмилосердно объ землю зъ словами: „Не хочу нигілізма!“ Я се на власни̂ очи бачивъ. (Мы знали священика — вже покôйникъ — котрый, кôлько разôвъ сыны єго привезли домôвъ „Правду“ заразъ єи вôдбиравъ и паливъ. *Ред.)* Въ роцѣ 1881 мавъ я нагоду въ дорозѣ на зелѣзници розмавляти зъ однымъ твердымъ „русскимъ“ патріотомъ. На мою похвальну згадку о тогдѣшныхъ статьяхъ „Дѣла“, вôдповѣвъ менѣ панъ-отець, котрый читавъ „Слово“: „Не перечу, що „Дѣло“ має лучши̂ статьѣ, якъ „Слово“, але длятого власне, що се „Дѣло“ а не „Слово“ — я не скажу, що лѣпши̂....“ Разъ лучилось менѣ бачити, якъ одна панночка захвалювала панъ-отцеви зъ „обще русскои“ партіи книжочку „Просвѣты“. — „Нѣ, не давайте! не хочу читати! — вôдповѣвъ старенькій панъ-отець, впрочôмъ дуже честна и щира душа, — анужь бы то було лѣпше якъ „изданія“ Качковского и я мусѣвъ бы похвалити, то тымъ самымъ ухибивъ бы нашому обществу....“ И дѣйстно, не взявъ и не читавъ. Си̂ люде прецѣ були вôльни̂ вôдъ вплыву народовцѣвъ и ихъ літературы певно не читали, а читали лише те, що вийшло зъ ихъ партіи — и чи въ „Слово“, чи въ „Проломъ“, чи въ „Червоную Русь“ вѣрили якъ въ евангеліє, „єдинствомъ“ перенялись на скрôзь, великорусскій языкъ бувъ для нихъ идеаломъ, — а мимо того не навчились єго и не присвоили собѣ єго нѣ въ словѣ, нѣ въ письмѣ! Такъ щожь казати, коли навѣть сами̂ корифеѣ, члены „общерусского“ ґенерального штабу у Львовѣ, мабуть єго ще добре не вмѣютъ? Дивна рѣчь, тымъ бôльше, що у насъ въ Галичинѣ єсть великій талантъ до фільольоґіи, якъ се вже самъ Дѣдицкій змѣркувавъ, коли думавъ, що Русины „въ одинъ часъ“ научать ся россійского языка, — а тутъ вийшло противно!

Вже то нема що казати, наша Галичина не зъ одного взгляду дивный собѣ край. Мы до всего маємо щасте. Отъ, примѣромъ, чи не щасливый край, де вже майже кождый родить ся фільольоґомъ и вразъ зъ молокомъ материнымъ высысає и всѣ вѣдомости фільольоґічни̂! У насъ языкословы нѣколи не вы-

---

барвахъ! Може сынъ короля хоче стати пастухомъ громадскимъ въ мѣстѣ.

Але ще бôльше здивувались люде, коли на другій день Юрко Пінтей ставъ выбубнювати по улицяхъ мѣста та выкрикувати своимъ грубымъ голосомъ:

— Друмъ! бумъ! бумъ! Подає ся всѣмъ, кому се належить ся, до вѣдомости! — Тутъ робивъ Юрко звычайно вôдпочинокъ и хиливъ свою голову, подôбну до гарбуза, на бôкъ, якъ та гуска, котрôй вже не богато належить ся, але такъ зручно, що досягавъ ротомъ до шийки вôдъ боклачка въ бôчнôй кишени свого дольмана и закропивши своє высхле горло выкрикувавъ дальше: „Що котра хоче стати жѣнкою турецкого цѣсаря, мусить до недѣлѣ зголоситись до благородного старшого пана начальника“.

Тожь то пôйшла по тôмъ гутôрка по мѣстѣ. „Чи вôнъ вдурѣвъ, той старшій начальникъ, чи що?“

„Отъ дурный хлопчище, — говорили многи̂. Але ти̂, що лѣпше знали, що знали, на що то, кивали лишь головами. „То на нѣщо не придасть ся“. А добродушни̂ дивувались и тѣшились зъ того, бо яка то буде честь, коли турецкій цѣсарь буде мати зъ Кечкемету жѣнку. А Єго Величество має не абы якій ґустъ. (Найже теперь Надь-Керешь бѣснуєсь!) Дѣвчата и молоди̂ вдовицѣ здивовани̂ розповѣдали собѣ ту цѣкаву новину. Пять днѣвъ приговорювали одна другôй коло керницѣ та жартували одна зъ другою. Тымчасомъ плянъ начальника выходивъ чимъ разъ бôльше на верхъ. Пôйшла чутка, що султанъ Магометъ IV має приѣхати до Буды, говорено, що тыхъ сто волôвъ и пятьдесять коней мають дати ся єму въ дарунку, и що ради̂ выбираютъ для него чотири найкраси̂ дѣвчата зъ Кечкемету.

— Та лишь чотиры? — крикнула хороша панѣ Павлина Инокай; — бѣдный же той турецкій султанъ!

— Ба, але треба тобѣ знати — сестро Борчо — казавъ Матѣй Тотъ, — що вôнъ має дома ще триста шѣстдесять и шѣсть жѣнокъ.

Але коли така дуже розумна голова якъ Катрѣ Аґостонихи вынайшла заразъ мѣжь тыми всѣма жѣнками найнещасливішу: „А щожь робить тота бѣдна, на котру приходить черга 29-го лютого въ тôмъ роцѣ, коли той мѣсяць має лишь 28 днѣвъ?“

На то вже и Матѣй Тотъ не знавъ, що сказати, лишь моркнувъ щось, нѣбы, що у Туркôвъ иншій календаръ, а все таки жѣнки мало ажь не розплакались зъ жалю надъ тою бѣдною триста шѣсдесять и шестою. (Ой бѣднажь она та нещаслива!) Вôдтакъ взяла зновъ всѣхъ цѣкавôсть, котра буде мати ту смѣлôсть и перша зголосить ся. Абожь то не можна бы вдурѣти вôдъ того, колибъ хто хотѣвъ довѣдатись, котри̂ то найкраси̂ ти̂ чотиры рожѣ въ кечкеметскôмъ цвѣтнику, котри̂ маґістратъ выбере? Потайкомъ певно кожда роздумувала въ своѣмъ серци надъ сею справою. Але встыдливôсть казала: „Мовчи!“

Старшій начальникъ видѣвъ вже, що якось не иде и на єго лице насунувъ ся сумъ. Ажь по недѣли не пôйшла анѣ одна рыбка на вудку, хиба що лишь прийшла панѣ Фабіяниха зъ пôдмальоваными бровами та въ шелестячôй сукни.

— Ану — каже — вгадайте пане начальнику, чого я прийшла?

— Може податокъ заплатити, що?

— Идѣть геть! — сказала она, та махнула кокетливо гафтованою хусткою на Лестяка.

— Може приходите кого позывати?

— Дежь тамъ! нѣ.

— То може збираєте грошѣ на свѣтло до церкви?

Панѣ Фабіяниха склонила сумно головку и зôтхнула. „Коли не можете вôдгадати, то и щожь вже маю вамъ говорити“. Въ єи голосѣ чути було якійсь бôль резиґнаціи, якусь потрясаючу душу меляхнолію.

— Що! Не вжежь вы прийшли зголосити ся.

— Тажь я вдовиця — сказала она соромливо.

— Отъ вамъ и причина. Гмъ!

— Я то лишь для щастя мѣста роблю, — говорила она почервонѣвшись ажь по сами̂ уха.

— Добре, добре, то запишу ваше имя.

(Дальше буде).

ведуть ся. Чи де въ свѣтѣ розправляють стôлько про языкъ и літературу, якъ у насъ? Скрôзь — и на зъѣздахъ родинныхъ, чи хрестинахъ, чи весѣляхъ, и на празникахъ, и у всякихъ товариствахъ, ба на „собраніяхъ общества Качковского“ навѣть селяне голосують и на внесення аранжерôвъ „общого собранія“ западають ухвалы що до языка и засуджуєсь авторôвъ рускихъ учебникôвъ шкôльныхъ за „исковерканіе“ языка. А все то — самородні фільольоґи, що можуть вправдѣ не знати и таки не знають: що то єсть наука о звукахъ, але то не вадить забирати слово въ справѣ языка и ґраматики та розводитись надъ „єдинствомъ“ языковымъ. Звукословіє и проче — то такі дрôбницѣ, що нашъ самородный фільольоґъ на то и не звертає уваги и безъ науки ґраматики доказы вести вмѣє. Доказôвъ нѣколи єму не хибнє, а скажешь, що сей або той ученый иншои гадки вôдъ него, то почуєшь вôдповѣдь: — „Е, я єго не читавъ и не вѣрю, щобъ такъ казавъ, а впрочôмъ хочь бы й такъ, то що мене тамъ такій Мікльошичь або другій обходить?“ — и диспута скôнчена.

Головнымъ доказомъ для „єдинства“ языкового служить звычайно се, що єсли хто читає по россійски, то й розумѣє. Розумѣти можна, але одно розумѣнє ще не становить о єдинствѣ языковôмъ. Та ще, кобы розумѣли! Я пересвѣдченый, що у насъ ще не всѣ и языка „Червоной“ чи теперь уже „Галицкой Руси“ розумѣють, хиба що вправили ся черезъ пильне читанє и знають дещо зъ церковного языка, — бо я самъ разъ бувъ свѣдкомъ, якъ оденъ священикъ хотѣвъ передплатити ґазету и загадавъ на „Червоную Русь“, а добродѣйка, и то одна зъ тыхъ, що ще передъ 1848 рокомъ научилась по рускı читати й писати, спротивилась кажучи: „Має бути „Червоная Русь“, то най не буде жадной, бо я єи не розумѣю... И я хочу щось прочитати, не только ты!“ Фактъ говорить самъ про себе, и вôнъ не одинокій Менѣ й здаєть ся, що єсли у насъ де й передплачують того рода часописи, то не всѣ читають. Звычайно читає все лише голова родины, панночка прочитає ще новинки, а добродѣйка лише подивить ся на посмертні вѣсти — и зовсѣмъ не читає.

(Дальше буде.)

Переглядъ политичный.

Є. Вел. Цѣсарь перебуде въ Празѣ — якъ зъ вôдтамъ доносять до Fremdenblatt-у — 4 днѣвъ, а дальше поѣде до пôвнôчныхъ Чехъ въ нѣмецкі стороны, де знову три днѣ перебуде. Староста зъ Ліберця, Шлеґль, приѣхавъ до Праги, щобы тамъ порозумѣти ся зъ намѣстникомъ що до принятя Є. Вел. Цѣсаря.

Presse доносить, що зъ чимъ разъ бôльшою певностію выступає чутка, що Рада державна буде скликана не пôзнѣйше якъ въ першôй половинѣ, а найдальше около половины жовтня и що головнымъ предметомъ нарады буде буджетъ на 1892 р.

„Fremdenblatt“ звертає увагу на инспіровану брошуру пôдъ заголовкомъ: „Теперѣшнє положенє Европы и военный буджетъ Австро-Угорщины“, котрои авторъ выступає за тымъ, щобы міністеръ войны зажадавъ вôдъ делеґацій пôдвысшеня выдаткôвъ военныхъ о 16 до 18 міліонôвъ. Выходячи зъ того погляду, що право має лишь той, котрый завчасу постарає ся о таку силу оборонну, котра бы выстала до сповненя припадаючои на него задачѣ, доказує брошура, що монархія наша не повинна дати ся заскочити другимъ державамъ приготовленымъ огромнои силы. Авторъ доказує, що теперѣшні звычайні выдатки міністерства войны не суть достаточні и треба ихъ пôдвысшити о 16 до 18 міл. зр., а то головно для того, щобы улѣпшити армію и збôльшити въ нѣй число рядовыхъ воякôвъ и официрôвъ та выобразувати краєву оборону. Також треба пôднести готовôсть кавалеріи и артилеріи до бою и постаратись о лѣпшій устрôй тренôвъ. Монархія не повинна стояти на одномъ мѣсци, лишь мусить скоршимъ крокомъ якъ доси поступати напередъ. Брошура кôнчить ся тымъ, що вказує на то, що вôйна може несподѣвано выбухнути, а тогди межи часомъ мобілізаціи а першою битвою, бувъ бы лишь короткій часъ, може лишь кôлька недѣль, хочь Австро-Угорщина не повинна бы нѣколи выступати зачѣпно, лишь вôдпорно.

Выходячій въ Лінцу Volksblatt доносить, що спеціяльный комітетъ рѣшивъ скликати третє загальне вѣче католикôвъ австрійскихъ на другу половину серпня 1892 р. Посолъ до Рады державнои, дръ Ебенгохъ, уложивъ начеркъ програмы вѣча и незадовго буде той проектъ предложеный компетентнымъ лицямъ до осуду.

Зъ Софіи доносять, що минувшои пятницѣ вôдкрыла поліція въ городѣ коло дому якогось Саварова закопаныхъ кôлька скринь динаміту и 260 револьверôвъ и въ наслѣдокъ того арештувала кôлька пôдозрѣныхъ людей. Въ суботу сконфіскувала знову поліція въ заливѣ Бурґасъ 32 скринѣ оружія и 3 скринѣ зъ проклямаціями.

Times дôстала кореспонденцію зъ Петербурга, въ котрôй каже ся, що Ґірсъ въ розговорѣ зъ якимсь дипльоматомъ мавъ сказати, що вся політика царя єсть на скрôзь мирна и вся поговôрка, будьтобы францускоросійскій союзъ значивъ якесь спôльне поступованє военне, єсть зовсѣмъ безосновна. Царь не попустить ся традицийнои політики россійскои на вхoдѣ, але думає, що до того не потреба ажь военнои силы. Коли Французы думають, що Россія поможе имъ вôдобрати Альзацію и Льотаринґію, то ошибають ся. Зъ шовіністичною Францією не має Россія нѣякого дѣла.

Зъ Чілі наспѣла вѣсть, що остаточна побѣда лишилась по сторонѣ войска президента. Позиція Бальмацедеса коло Вінь-дель-Маръ були надзвычайно добрі а хочь ворохобники кôлька разôвъ хотѣли приступомъ взяти ті позиціи, Бальмацедасъ вôдбивавъ ихъ за кождымъ разомъ вôдперъ. Наконець армія президента обступила ворохобникôвъ до окола и они мусѣли пôддати ся. Надôйшла теперь также вѣсть, що Бальмацедасъ велѣвъ невинно розстрѣлити пять австрійскихъ пôдданыхъ, котрыхъ пôдозрѣвавъ, що они стоять въ звязи зъ ворохобниками и доносять имъ о руху єго войска.

Новинки.

— **Именованя.** Львôвскій ц. к. высшій Судъ краєвый именувавъ практикантôвъ судовыхи: Льва Навроцкого, Юліяна Ґарлицкого, Едмунда Романа Россовского, Льва Бібрінґа и Володимира Жегадловича авскультантами судовыми.

— **Є. Ексц. п. Міністеръ справедливости ґр. Шенборнъ** приѣде до Галичины на люстрацію судôвъ имовѣрно дня 6 вересня и перебуде тутъ около двохъ недѣль.

— **Субститутомъ нотаріяльнымъ** помершого нотаря львôвского, Шемельовского, именованый дотеперѣшный єго заступникъ п. Ив. Раставецкій.

— **Проґрама вокально-деклямацийного вечерка, въ Дрогобичи при спôвучасти „шѣснацятки“**, котрый вôдбуде ся дня 6 вересня с. р. на доходъ будовы рускo-народного театру єсть така: 1) Вступне слово — выголосить Вп. К. О. — 2) Шевченка Лисенка „Иванъ Гусъ“ — хоръ въ супроводѣ фортепяна. — 3) Сольо фортепьянове вôдограє п. Я. В. — 4) Křižkovsk-ого „Odvedenolio (?) просьба“, хоръ. — 5) Шевченка-Лисенка „Ой Днѣпре“, сольо барітонове въ супроводѣ фортепяна. — 6) Шевченка-Воробкевича „Огнѣ горять“ — хоръ. — 7) Деклямація. — 8) Гушалевича-Вахнянина „Наша жизнь“ — хоръ. — Запрошеня высылають ся рôвночасно. Єсли бы хто зъ Вп. Землякôвъ черезъ похибку запрошеня не доставъ, зволить ласкаво прибути, а буде принятый тымъ радше, або зголосити ся по запрошенє до п. И. Мицавки, кандидата нотаріяльного въ Дрогобичи.

— **Товариство „Родина“ въ Коломыи** устроює, вô второкъ дня 1 вересня въ своихъ комнатахъ вечерницѣ. Вступъ вôдъ особы для членôвъ товариства 40 кр. для не членôвъ 60 кр- Початокъ о 8 год. вечеромъ.

— **Зъ фанатизму релиґійного** побили жиды въ Пшеґожалахъ пôдъ Краковомъ дуже тяжко Давида Ґросса выслуженого пôдофіцира вôдъ уланôвъ, котрый, залюбившись въ дѣвчинѣ Антонинѣ Сасъ, выхрестивъ ся, абы зъ нею вôдтакъ оженитись. Батько єго и братя заабили єго до якоись корчмы, де вже було богато другихъ жидôвъ и хотѣли тамъ насампередъ єго упоѣти, а коли вôнъ не хотѣвъ пити стали они єго бити а вôдтакъ звязали и всадили на вôзъ та ночею повезли дальше до якоись другои коршмы. Зъ вôдси Ґросъ утѣкъ и сховавъ ся въ хащахъ а вôдтакъ дôставъ ся до села и давъ знати о всѣмъ властямъ. Поліція краковска выслѣдила виновникôвъ и потягнула до отвѣчальности

— **Скаженѣ звѣрята**. Въ однôй съ камениць при ул. Личакôвской у Львовѣ появивъ ся скаженый котъ, котрый покусавъ насампередъ служницю, а вôдтакъ кинувъ ся бувъ на якогось хлопця. Власти мѣскі поробили вôдповѣдні мѣры для забезпеченя людей. — Въ Новоселици буковиньской появивъ ся знову скаженый песъ и покусавъ одного чоловѣка, котрого вôдставлено до шпиталю въ Чернôвцяхъ.

— **Смерть въ каналѣ.** Оногди робôтники чистили каналъ въ ночи при ул. Сходовôй. Одинъ зъ нихъ, 28 лѣтный Иванъ Бутковскій, спустивши ся до каналу стративъ притомнôсть мабуть зъ одуру ґазами, упавъ и утопивъ ся въ гнояхъ нѣмъ товаришѣ змогли ще єго вôдтамъ выдобути.

— **Сѣмдесять годинъ засыпалый.** Въ Пертшахъ коло Цельовацю надъ озеромъ Варгъ въ Каринтіи завалилась въ недѣлю якъ разъ пôдчасъ богослуженя — якъ мы то вже доносили вежа церковна, котру тамъ почали теперь ставити, и засыпала собою 19-лѣтного челядника столярского Луку Рашоба. Люде зразу не оглянулись, що вежа засыпали — чоловѣка, а вôдтакъ и трудно було цѣле румовище такъ скоро усунути, тымъ бôльше, що комісія будôвнича не припускаючи абы тамъ бувъ якійсь чоловѣкъ наказала вежу зовсѣмъ ажъ до фундаментôвъ розбирати. Ажъ четвертого дня вôдкопано Рашоба, котрый ще живъ и лишь трохи бувъ покалѣченый на головѣ и грудехъ. Мати єго и свояки лагодились вже на єго похоронъ и прийшли зъ домовиною, коли єго живого вôдкопано. Спадаючі бальки такъ надъ нимъ щасливо уложились, що вôнъ мавъ ще досыть мѣсця, абы мôгъ вôддыхати. Вôнъ каже, що чувъ, якъ люде надъ нимъ робили и кричавъ такъ о помôчь, що ажъ захрипъ але нѣхто єго не чувъ.

Торгъ збôжемъ.

26 серпня	Львôвъ	Тернопôль	Пôдволочиска	Ярославъ
Пшениця	10.—10·50	9·80 10·50	10·—10·75	10·—10·50
Жито	9·——9·50	8·90—9·50	9·——9·75	9·——9·50
Ячмѣнь	7·——7·30	6·——6·75	5·75—6·50	6·25—7·25
Овесъ	7·50—7·85	7·——7·50	6·90—7·15	7·50—8·—
Горохъ	—·——·—	6·— 10·—	6·— 10·50	6·30—9·75
Выка	—·——·—	—·——·—	—·——·—	—·——·—
Рѣпакъ	12.—13.50	12·—13.—	12·—13·—	12·25 13·60
Хмель	—·——·—	—·——·—	—·——·—	—·——·—
Конюшина чер.	42·—52·—	41·—48·—	41·—47·—	42·—52·—
Конюшина бѣла	—·——·—	—·——·—	—·——·—	—·——·—
Оковита	17·—17·50	—·——·—	—·——·—	—·——·—

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 29 серпня. Тутешні часописи подають, що Рада державна буде скликана 6 жовтня а нарады тревати будуть до 15 грудня, а вôдтакъ збере ся Рада державна ажь въ половинѣ лютого. Соймы будуть скликанi по конець грудня.

Вѣдень 29 серпня. Зачувати, що разомъ зъ цѣсаремъ прибуде и цѣсарева нѣмецка на маневры.

Бѣлградъ 29 серпня. Сербскій посолъ у Вѣдни Симичь має бути перенесеный до Парижа а Ґруичь зъ Парижа до Вѣдня.

Парижъ 29 серпня. Заступникъ чілійского сторонництва конґресового доносить о поражцѣ войска Бальмацедеса.

Новый-Йоркъ 29 серпня. Повстанцѣ въ Чілі узброєні въ манліхеры и въ бездымный порохъ, котрі отже першій разъ пробують ся въ вôйнѣ. Одна куля прошиває кôлькохъ жовнѣрôвъ стоячихъ позадъ себе.

Вôдвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій.

Оголошеня до *Народнои Часописи* принимає Контора **Льеопольда Литыньского,** *Львôвъ, Валова, 14.*

АПТЕКА ПÔДЪ „СРѢБНЫМЪ ОРЛОМЪ“

ЖИГМОНТА РУКЕРА

поручає:

Олѣй рыбій въ двохъ родахъ, **жовтый** однократно дестилованый, дуже добре дѣлаючій противо зафльегмленя, остроты крови, недокровности, скрофуламъ и т. д.; **бѣлый** пріятнѣйшій ôдъ першого, бо двократно чищеный и дестильованый. До набутя въ бутелькахъ по 60 и 80 кр.

Мешканьцѣ Львова!

можуть хôснувати ся знаменитымъ вынаходкомъ

проф. Соксельета

МОЛОКО

стерилизоване

после методы того професора, єсть найлѣпшимъ зъ штучныхъ кормôвъ для немовлятъ и заступає цѣлкомъ кормъ грудный.

Дѣти, скормлени тымъ молокомъ не слабують на жадни слабости жолудкови або кишкови и въ загалѣ не пôдлягають такъ легко слабостямъ.

Цѣна мѣсячного кормленя 180 фляшокъ 7 зл.

Молоко коштує наймевше два разы тôлько.

Проспекта и поясненя даромъ. Замовленя пріимає

Контора Льеопольда Литыньского,

у Львовѣ, при улицѣ Валовôй ч. 14 (побôчъ Центральнои Каварнѣ.

Встяжки и аксамітки.

Перфумы и мыла.

ГАФТЫ И ПРИБОРЫ ДО ГАФТÔВЪ

Потребы до кравецтва

ПАРАСОЛѢ

и Кальоши россійскѣ

поручає найдешевше

НИКОЛАЙ ЛЮДВИКЪ

у Львовѣ, улиця Галицка ч. 14.

Цераты на мебль.

Горсеты французкѣ.

Рôкъ 1843 заложеня

ЗНАМЕНИТА

МАСА ВОСКОВА

власного выробу

загально за найлѣпшу узнана

такожь

ГЛЯЗУРА БУРШТИНОВА

до лякированя пôдлоги, сохне дуже скоро

заразомъ

головный свôй складъ

фарбъ, покостôвъ, лякерôвъ, неменше такожь оливу до паленя и до машинъ

поручає

ВОЛЬФЪ ЧОППЪ

у Львовѣ Жôвкôвска ч. 2.

Рôкъ 1843 заложеня.

Найдешевшимъ и найпевнѣйшимъ

жереломъ

заосмотреня ся въ правдиву добру и безпечну невыбухаючу

НАФТУ

єсть головный Магазинъ

Міончиньского у Львовѣ,

Сикстуска 47.

Цѣнники на жаданє высылає ся оплачено.

Ковдры шитѣ

по зр. 4·50, 5, 6, 8, 10 зр. и выспе

власнои роботы

матерацы волосянѣ по зр. 14, 16, въ всякôй цѣнѣ по 30 зл.; — вкладки спружинови до лѣжокъ, подушки пѣрянѣ и волосянѣ, сѣнники и т. и. поручає въ найбôльшôмъ доборѣ **Іосифъ Шустеръ, у Львовѣ** улиця **Коперника 7.**

Всякого рода

ВИНА

ЛѢЧНИЧѢ

дôстати можна кождого часу въ конторѣ

Льеопольда Литыньского

у Львовѣ, при улицѣ Валовôй ч. 14.

Циркъ братей Сідолі у Львовѣ.

Въ недѣлю 30 серпня

2 величавѣ представленя 2

о годинѣ 4 зъ полудня и о 8 год. вечеромъ.

Кожде представленє о богатôмъ новôмъ програмѣ.

Въ кождôмъ представленю выступають

2 медведѣ: Марко и Васілейко.

Выступъ 3-хъ братей Лее

зъ цирку Ренца.

Близшѣ вѣдомости подають плякаты и програмы.

COGNAC

кураційный

правдивый французскій

першорядной фирмы Ришеръ по цѣнѣ 3.50 до 7 зр. за фляшку — высылає за послѣплатою

Льеопольдъ Лѣтыньскій,

Львôвъ, ул. Валова 14.

Перша краєва фабрика товарôвъ плятерованыхъ, зовимыхъ

хиньске срѣбло

ЯКУБОВСКІЙ & ЯРРА

Львôвъ, Ринокъ ч. 37. Краковъ, Ринокъ ч. 26.

поручають:

Предметы служачѣ до ужитку церковного и домового, ôдповѣднѣ на **выправы слюбнѣ, подарунки,** у великôмъ выборѣ **по приступныхъ цѣнахъ.**

Репарацін, срѣбленя и золоченя всѣхъ въ се званье входячихъ предметôвъ, **тревало и дешево.**

Цѣнники на жаданье оплатно, опакованье безплатно. 1—1.

Гербаты россійскѣ. Самовары Тульскѣ.

Терпите ломанє руки або ноги, рванє, гостець, ревматизмъ, котрѣ вамъ особенно долягають въ порѣ вогкôй дощевôй?

Читайте якъ помагає въ такихъ терплѣнняхъ:

„Excelsior“

Подяка. Веч. п. Брониславъ Виткевичь, аптикарь у Львовѣ.

Мило менѣ переслати В. Всечестности мои найсердечнѣйшѣ слова подяки за Вашъ дѣйстно чудесный *Excelsior*. Страшнѣ терпѣня, якѣ выдержавъ я зъ кождою змѣною воздуха, довгѣ лѣта треваючѣ болѣ въ костяхъ ногъ, котрымъ нѣ одна сѣрчана купѣль помогчи не могла — перестали, якъ-бы чудесною рукою ôдняти, по натертю кôлькохъ фляшокъ „Excelsior“-а. — Вдячнôсть моя для Васъ Пане тревати буде якъ довго жити буду, а першимъ єи вôдгомономъ най будуть тѣ слова моєи подяки.

Краковъ, 16 лютого 1891. **Антоній Гордыньскій.**

Такихъ подякъ получивъ вынаходець „Excelsiora“ тысячѣ — бо кождому помагає скоро и разъ на всегда.

Спроваджувати можна найменьше 2 фляшки, котрѣ коштують по 60 кр. в. а. разомъ 1 зр. 20 кр. — Треба надôслати 1 зл. 50 кр. т. є. за 2 фляшки „Excelsiora“, оплату почтову и опакованє.

Прошу адресовати: Брониславъ Виткевичь, аптикаръ у Львовѣ, улиця Жовкôвска (коло рампы).

Зъ друкарнѣ Вл. Лозиньского пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.